

תורה ומידות טובות

פרשת בהר בחוקתי התש"פ ❖ עלון מספר 187

כניסת עבת: 19:14 (לנהגים 40 דק' 18:54) יציאת עבת: גאונים: 20:06 ר"ת: 21:00

אורחות חיים

שמעתי מרבינו שפעמים רבות כששואלים אותו מה לקבל ולהתחזק, הוא משיב 'בעשיית חסד'. בדרך כלל יצה"ר עובד לגרום לאדם תאוות וכדו', אמנם בע"ש יש יצה"ר מיוחד לדחות ולעשות דברים ברגע האחרון (זהו גורם מתח וקטטות בבית). כתיב "לא-תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת". יש שדרשו בדיום השבת צריך להזהר באופן מיוחד מאש של מריבות ומחלוקת, דבמשך ימי השבוע אדם עסוק ואין לו זמן להתקוטט, אבל בשבת יש לאדם זמן פנוי ויש יותר יצה"ר "למריבות, וזהו שאמר לא תבערו אש ביום השבת.

רבינו דיבר בכאב על כך, שיש כאלו שרוצים לבנות ולהרחיב ביתם, והשכנים לא נותנים, מפני שסבורים שזה מפריע להם וכדו', אמר רבינו בתקופות: "רק לפני שישים שנה היו תחת שלטון היטלר ימ"ש, ולא יכלו אף להרים את הראש, ועכשיו מתאוננים שזה מפריע וכדו'. "אנשים בשואה אכלו קליפות תפוזים, ולא היה להם כלום, ועתה יש להם דירה טובה, והכל מסודר, וחברו בונה מרפסת במרחק חמישים מטר ממנו, וכבר איכפת לו, ואינו מסוגל להסכים..."

סיפרתי לרבינו, ששמעתי שהיו שני שכנים שחיו בשלום עשרות שנים, ואחד השכנים נעשה מוגבל, ורצו בני משפחתו לבנות עבורו דרך להסיע כסא גלגלים, והשכן טען שזה מכער את הבנין, והגאון רבי ניסים קרליץ פסק דאכן זו טענה צודקת, אבל לאחר שיצא, פרץ בבכי ואמר: "נכון שזה צודק, אבל הרי ראה שהוא מוגבל, ואחר שיש סיבה זו לא נותן לבנות..." אמר רבינו: "לדעתי הי' צריך לומר לו שנתון שמצד הדין הוא צודק, אבל צריך שידע מה ההנהגה הנכונה, אך כנראה שסבר הגר"נ שאין מה לדבר עמו בזה". אמר רבינו: "איזו טענה היא 'הבנין יהי' מכווער', וכי יש דין 'זה קלי ואתנו' על בית?"

אמר רבינו, שבשעה שבאים אליו אנשים שיש מחלוקת ביניהם וכל אחד אומר את טענתו, הוא נוהג לומר להם: "נכון שיש לכם טענות שאתם הצודקים במאה אחוז, אבל דעו לכם, שהפסד שיהי' לכם מהמחלוקת, לא שווה למה שאתם תרוויחו בטענות שלכם..." רבינו אמר לאחד: "תראה לנהוג שלא להתבלט, מי שמתבלט לא מצליח." הי' לי פעם דבר מזעזע עם רבינו, שהבאתי לרבינו המאכל שלו, הסתכל עלי ואמר לי: "נו, מה יש לך לומר דבר טוב (כך מבקש תמיד לשמוע דבר תורה), אמרתי ברגע הראשון: "ב"ה שאני זוכה להיות כאן ליד רבינו..."

אמר לי רבינו: "איזה עולם השקר, אתה חושב כך עלי, אם אתה היית יודע מצבי ברוחניות לא היית מדבר כך..." ושוב חזר על הדברים... (לליק כחמר יפח)

מענייני הפרשה

מאת הגאון הגדול אב"ד בד"צ "זרע אמת" ואב"ד "יורה דעה" מזרנו הרב נסים יעקב עטייה שליט"א

תורה היא כך: "והעברת שופר תרועה בחדש השביעי", היינו בראש השנה, ואח"כ אמרה התורה שגם ביום הכפורים תעבירו שופר בכל ארצכם.

או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו וכה, ילד. דרשו חז"ל במסכת ב"מ (מז:), דבר הנקנה מיד ליד שייך בו אונאה, אבל לקרקעות אין אונאה. והסבר הדברים הוא, שכל דבר נמכר אינו בערך אחד בכל הזמנים, כי כפי השתנות זמנים, לפעמים יוקרו ולפעמים יוזלו על כן לעולם אין ערך ידוע לשום דבר הנמכר, לכן הקרקע, אעפ"י שבאשר הוא שם היה מוכרה יותר בזול, או יותר ביוקר בכל זאת יבוא היום שתמכר בערך שהוא קונה אותה עכשיו, אבל במטלטלין יש חשש שמא באותו הזמן כבר לא יהיה בעולם, ולכן יש אונאה למטלטלין אבל הארץ לעולם עומדת.

ואכלתם לשובע וכה, יטו. והביא במסרה ג' לשובע חדא כאן, ואידך "באכלנו לחם לשובע" (שמות טז, ג), "צידה שלח להם לשובע" (תהלים עה, כה), ע"כ. וצריכים להבין מה הקשר ביניהם?

והסבירו המפרשים, דהנה יש שלשה דרכים שבהם הקב"ה נותן מזונות לאדם, הדרך הראשונה היא בדרך הטבע, וכמו שכתוב (לדניס יל, יז): "ואספת דגנך", דהיינו, שאדם חורש בשעת חרישה, וקוצר בשעת קצירה, וכן הלאה בכל המלאכות הצריכים לה.

הדרך השנייה היא על דרך נס, וכמו שנאמר בנביא (ישעיה סא, ה), שלעתיד לבא: "ועמדו זרים ורעו צאנכם", וכמו שהתפרנס רבי שמעון בר יוחאי על דרך הנס.

הדרך השלישית היא, שאמרו חז"ל (פסחים קיה), קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, וזה לאנשים הרשעים.

וזו כונת המסרה, "ונתנה הארץ פריה ואכלתם לשובע" דהיינו, בדרך הטבע. וזה בזמן שישיראל מקיימין את התורה והמצות אבל שלא לשמה, על זה נותן להם הקב"ה מזונותיהם על פי מנהג דרך ארץ.

השני לרשעים, שמזונותיהם קשין כקריעת ים סוף, ועל זה נאמר: "בשבתנו על סיר הבשר באכלנו לחם לשובע", דהיינו במצרים, שהיתה להם עבודה קשה, ורק אחר כך השיגו את מזונותיהם.

והשלישי, שנתפרנסו על ידי הנס, כמו שהיה במדבר, שהמטיר להם הקב"ה את המן לחם מן השמים, ונתפרנסו על דרך נס, וזה לצדיקים גמורים. וזה פירוש הפסוק: "צידה שלח להם לשובע" וזה מדבר במן שאכלו במדבר.

והיתה שבת הארץ לכם לאוכלה וגו' ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול וכה, ו-ז. ולכאורה קשה, מדוע וחסביו המפרשים על פי מה דאמרין במסכת חולין (ז:): בחמורו של רבי פנחס בן יאיר שלא אכל דבר שאינו מעושר, (הוצא כ"ז ס, ה) וכתבו התוספות בחולין (סד ד"ה הא איתמר), שהחמירה על עצמה, אע"ג דהלוקח לבהמה פטור מן הדמאי.

והסבירו המפרשים, מכיון שהיה חמורו של אותו צדיק, מנעו הקב"ה שלא יאכל עד שיעשרו תחילה. שאפילו שהיא לאו בר מצוה, בכל זאת כיון שאסור להאכיל את הבהמה אלא אם כן עישר, יש גנאי לצדיק כאשר מאכילין את בהמתו דבר אסור.

ומה שאמרו שהחמירה על עצמה דהיינו שהקב"ה מנעה שלא תאכל דבר שאינו מעושר, מכיון שרבי פינחס בן יאיר היה צדיק גדול וגמור, היה ראוי לפי גדול מעלתו וצדקתו להחמיר שלא להאכיל את בהמתו דבר שאינו מעושר, לפניו משורת הדין.

ונאמר בספרים הקדושים, שלעתיד לבוא יהיו בני אדם במדרגה חשובה בעליונים ונהנים מזיו השכינה, וכמו שתרגם אונקלוס על הפסוק (שמות כד, יא): "ויחזו את הא-לקים, ויאכלו וישתו", שיהיו שבעים כאילו אכלו ושתו. וממילא כל התבואה תהיה מוכנה רק לאכילת בהמה, אבל לא כל התבואה שהרי צריכים לעשר ולתקן התבואה שאל"כ לא תאכל הבהמה וכמו שמציעו אצל רבי פנחס בן יאיר אבל בשביעת פטור ממעשר ויאכלו את כל התבואה, וזו כונת התורה: "והיתה שבת הארץ לכם לאוכלה" שתשבעו מקדושת הארץ זיו עולם הבא, ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול, ולכן נקט דוקא בשביעית כל כיון ששביעית שפטורה ממעשר.

והסביר החת"ם סופר פשט בפסוק: "והיתה שבת הארץ לכם לאוכלה" כי גוף המצוה והקרבן של שבת הארץ יהיה לכם לאוכלה לעולם הבא, "ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול", דהיינו ולבהמתך ולחיה אשר בארצך לחלק הבהמיות ונפש החיוניות בארצך העולם הזה יספיק הפירות של המצוה הנ"ל, וזהו פירוש, תהיה כל תבואתה לאכול של שבת הארץ הנ"ל.

והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחדש ביום הכפורים וכה, טו. בתורת כהנים (כ, פט) מובא, שזה חוזר גם על ראש השנה. ולפי זה כונת

אנו מתעדתים בקרוב להוציא ספר שו"ת של מורנו הרה"ג הרב יעקב נסים עטייה שליט"א

כל המעוניין להנציח את שמו להצלה וכדו' או להבדיל לע"נ קרוביו יפנה לטלפון מספר: 054-8416719

דעת גדולי רבותינו

מהי קנאות אמיתית...?!

שמים, וכל כוונתו היתה להרבות כבוד שמים, אז אפשר לקבל את השכר...

ומסופר על מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, עובדא אחת המפיק אור על מידת אהבת ישראל שבו בד בבד עם מידת קנאותו וחרדתו לדבר ה', ומעשה שהיה כך היה.

פעם אחת עשה איש אחד דבר בלתי רצוי באיצטלא של "קנאות", ונגרם על ידי זה הפסד לממון ישראל, וכאשר נודע הדבר למרן הגה"ק מסאטמאר, העיר על זה בהתמרמרות, וכך אמר: הלא בכל פעם בעת אשר אנכי צריך למחות על דבר כבוד שמו יתברך, הנני נמלך בדעתי זמן זמנים טובא קודם לכך אם לא אגרום ח"ו עי"ז איזה הפסד לאחד מישראל, אמנם איש הלזה, לא כן עשה, רק פחז כמים ועשה דבר בלא שום אחריות, ובפחזותו גרם להפסד ממון ישראל...

והנה כזה היתה קנאותו בכל מחאותיו, באותה שעה שהיה חס לבו בקרבו ורוח קנאה לבשה את עמסו לקנא קנאת ה', עם כל זה לא שכח אף לרגע אחת מאותם האנשים היחידים אשר יסבלו על ידו היזקי ממון, ודאג עבורם שלא יהיה המחאה גרמא בניזקין.

וכן ראו אצל כל גדולי ישראל האמיתיים, שכשמצד אחד מחו על מה שראו צורך למחות, אזי מצד שני ראו אצלם נפלאות בנוגע למידת אהבת ישראל, כי כל קנאותם לדבר ה' נבעה אך ורק מצד אהבת ישראל ואהבת ה', ולא מנגיעה אישית. (מתוך נועם ציה - מסן אפיון לשלמה)

אבל יתכן ששלב אחוז יש בזה משום שנאה, ולכן הוא מוותר על רוב כוונה של לשם שמים, עקב השמץ של שנאת ישראל שמתערבב שם! - והוא אשר דברנו, שקנאות אמיתית - היינו אהבת ישראל גדולה בלא שמץ של שנאת ישראל.

מספרים שהרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע אמר פעם, שקנאות כמוה כמחט, שהיא דוקרת ויש לה ראש, שבצדה האחת יש חלק שדוקר ובצידה השני יש ראש, ואז הוא דבר טוב, אבל אם זה בלא ראש, הרי זה דוקר משני הצדדים, ואז זה יכול לדקור גם אותו בעצמו...

פעם אמר כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א בשם הרה"ק רבי מרדכי שלמה מבאיאן זי"ע, ששאל, מפני מה נכתב עצם המעשה שעשה פנחס בסוף פרשת בלק, ורק בתחילת פרשת פנחס נכתב השכר שקיבל פנחס על זה, ולמה לא נאמר הכל בביד?

ואמר, דזה בא ללמדנו, כי בעת שאדם עושה איזה מעשה קנאות, צריך שיהיה על זה התבוננות מרובה לראות מה היתה כוונתו בזה, אם היה מתכוין במעשיו לשם שמים או לא, וזהו הרמז כאן, דאחרי שכבר עבר שבוע - דהיינו סדרה אחת - ורואים שקינא לשם

כידוע, אחד מהקנאים המפורסמים ביותר היה הרה"צ רבי עמרם בלויא זצ"ל. סיפר לי הרה"ח המפורסם רבי שלמה פאפנהיים (שליט"א?)

[צ"ל?] מראשי העדה החרדית בירושלים עיה"ק, שהוא יושב עמו בשולחן אחד למעלה מארבעים שנה - והוא היה אמנם קנאי גדול - אך מעולם לא ראיתי כזה אוהב ישראל!

...כל הארצי ופרחי בירושלים הסתובבו בביתו, הוא הכניס לביתו אנשים שאחרים לא רצו לעמוד בתוך ד' אמותיהם, והם היו אצלו כבן בית - הם אכלו אצלו וישנו אצלו והוא התמסר אליהם באהבת ישראל מיוחדת ממש.

הנה הוא היה קנאי אמיתי, שהיה הוא אוהב ישראל גדול, ולכן לקח הדבר ללבו, בעת שראה אחד שעושה איזה דבר שלדעתו היה זה שלא כראוי. סיפר לי מו"ח שליט"א, שאחד הקנאים המפורסמים ביותר אמר לו, שהוא אינו מרשה בשום פנים ואופן לבניו שיעסקו בקנאות, בו בזמן שהוא עצמו הולך ולוחם מלחמות ה' ומקנא קנאת ה' צבקות במחאות אדירות למען כבוד שמו יתברך.

והלה הסביר לו, שהנה אצל עצמו, הוא יודע שהוא מתכוין במחאותיו כל כולו לשם שמים, אבל אצל בניו, הגם שתשעים ושבע אחוז הם מתכוונים לשם שמים,

סיפור לשבת - ר' בן ציון חזן זעק חכם יוסף חיים ו'אן אינטה?!

מלא', ואיקץ והנה חלום". אין בסיפור זה שום איזכור לגבי דרך ההלכה - אם בדרך מרן הבית יוסף ואם בדרך הבן איש חי, זכותם תעמוד לכולנו.

הגאון חכם בן ציון חזן זצוק"ל

מספרים, כי בזמן מלחמת הקוממיות, כשבאו הערבים לעיר העתיקה, ביקשו מחכם רבי בן-ציון חזן זי"ע ומהרב הגאון מינצברג זי"ע ללכת ולהיכנע בעיר העתיקה לעבדאללה טל שהיה אחראי על המקום מטעם מלך ירדן. לא רצה רבי בן ציון להתפנות, באומרו שקיבל הבטחה ממרן הבן איש חי, וזהו שמירה ובטחון שהוא סומך עליהם ביותר שלא יקרה לו מאומה. בסופו של דבר היה צריך להינע בפני המושל, ובאו לסגור לו את בית המלאכה, ואמר שהוא חושש שאם הוא ייכנע - יאמרו שרבינו נכנעו, על כן סבר כי עדיף שיכתבו מכתב רשמי בשם הצבא, וכן עשו.

והנה בדרכם לתת את המכתב, שמעו צעקת "א-ללה הוא א-כבאר!" היה זה צלף ערבי שראה את היהודים והחל לירות עליהם עד שהיו בסכנת חיים. רבי בן ציון נפצע קל מכדור ששרט מעט את פניו. אחר כך ירו עוד ירייה שעברה ליד אוזנו.

מיד החל רבי בן ציון לצעוק בקול רם: "חכם יוסף חיים וואן אינטה? ווינאק?" או בקיצור בעברית - "איפה אתה", "הלא הבטחת לי שאמשיך בעבודתי!" כששמעו הערבים את דבריו - הפסיקו לירות.

כשפגשו בו מאוחר יותר ערבי שירה בו, שאל אותו: "מה אמרת, הלא התכוונתי לירות לך במצח ואני צלף טוב, ופתאום לא יצא לי לצלוף וגם נתקע לי הרובה!" אמר לו רבי בן-ציון כי יש לו סגולה והבטחה מחכם אחד גדול בבגדאד, שבזכותו לא יאונה לו כל רע. והנה ברוך ה', בזכות הבטחה זאת ניצלו חיי היהודים, והתקיימה הבטחתו של הבן איש חי (קאו"ר צמחי הבן א"ש חס).

ואמר לו שהוא עושה בשמים מהפיכה מבורכת בעניין הליכותיו כדרך מרן הבית יוסף דווקא....

אך האמת היא שהסיפור אינו מדויק, וכך מספר חכם רבי עובדיה שליט"א עצמו, בהקדמתו לספרו 'טהרת הבית' חלק ב': "אזכרה ימים מקדם, עם לבבי אשיחה ועלה במחשבה לפני למעט בהופעותי ברבים כדי להתמסר יותר בעריכת כל חיבורי אשר עמי בכתובים, כי מתי אעשה גם אנכי לביתי ואם אין אני לי מי לי, ורעיוני על משכבי סליקו.

והנה בחלומי בלילה ההוא, ראיתי את הגאון רבי יוסף חיים זצ"ל מבבל, אשר בא לבקר בביתי, ופניו מאירות כזהו החמה, נכנס לחדר הספריה, והתישב ליד השולחן, ראה לפניו אחד מחיבורי, כמדומני שו"ת יביע אומר, והתחיל לעיין בו אחת הנה ואחת הנה, וכשסיים, אמר, טוב מאד.

ושאל אותי, האם אני ממשיך להופיע ולדרוש ברבים דברי תורה ומוסר, כאשר היתה באמנה איתי? עניתי ואמרתי, כי עדיין אני ממשיך גם בימים אלה להופיע ברבים בשיעורי תורה ובדרשות כאשר חנני ה', ובדרך כלל אני מופיע ביחד עם עמיתי הרב הגדול רבי יהודה צדקה שליט"א [מו"ר ראש ישיבת פורת-יוסף, בן לאחיניתו של הבן איש חי, וסיפר בהתרגשות גדולה כמה פעמים - כי זכה שלוש פעמים לראות את הבן איש חי בהקיצו, ושהיתה לו מזה שמחה רבה].

אך התאוננתי לפניו שדבר זה מפריע לי בהמשך הכנת עריכת חיבורי להוציאם לאור, 'שמוני נוסרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי'. 'ענה דודי ואמר לי, בסבר פנים יפות: 'טוב אשר תאחז

בזה, וגם מזה אל תנח ידיך, כי יש נחת רוח מאוד לפני השי"ת בזיכוי הרבים כששומעים דברי תורה ומוסר וחוזרים בתשובה. וכל אחד שחוזר בתשובה הוא עולם

מספרים, כי חכם רבי שמעון אגאסי זי"ע לא התפרסם קודם שהספיד את הבן איש חי זי"ע"א, יתרה מכך - ברוב ענוותנותו הוא ממש חשש מפרסום. על כן, כשנתבקש להיות בין המספידים בלווייה - סירב.

עוד באותו הלילה נתגלה לו הבן איש חי בחלום והפציר בו שיהיה בין המספידים. ואכן, רבי שמעון קיבל עליו את בקשת רבו, וכשעלה להספידו - השתוממו כל שכניו - מה לפשוט זה בין המספידים הרבים.

מספרים, בשם אחד מזקני הדור ששמע מחכם רבי יהודה משה פתיא זי"ע"א שאמר שהבן איש חי זי"ע"א היה צריך לבוא בזמן התנאים, רק ריחמו עלינו מן השמים ושלחו לנו אותו בזמננו זה, בשביל שישירה לעולם מתורתו הקדושה.

ובכתבי ידו של חכם רבי יהודה משה פתיא זי"ע"א, כתוב חזון אשר חזה, וזהו תוכן דבריו: "הקב"ה נכנס לגן עדן ושאל נשמות הצדיקים מי רוצה לרדת למטה לסייע לבני האדם בעולם התחתון? שתיקה ואין עונה לו. חזר הקב"ה על השאלה והוסיף הבטחה גמורה למי שיסכים לרדת - שלא יחטא ולא

ישלוט בו הס"מ. ורק אז, אחת מהנשמות התנדבה לעשות כרצון הבורא, זאת היתה נשמת... שר צבאו של דוד המלך ע"ה". נשמתו ירדה בגוף רבינו יוסף חיים ז"ל".

מספרים, כשמועה בפי רבים, כי חכם רבי עובדיה יוסף שליט"א, חלם שהבן איש חי זי"ע"א נתגלה לו בחלומו

הגאון חכם יוסף חיים זצוק"ל

הגאון חכם שמעון אגאסי זצוק"ל

הגאון חכם יהודה משה פתיא זצוק"ל

מעיוני המשפט

מאת הגאון הגדול אב"ד בד"צ "זרע אמת" ואב"ד "יורה דעה"
מורנו הרב נסים יעקב עטייה שליט"א

מי ששכר מחבירו דירה לנופש אילו חפצים כלולים בשכירות שיהיה מותר להשתמש בהם ואילו לא? ומה הדין אם יש מנהגים בזה?!

היוצא מכל האמור לעיל: מי ששכר דירה לתקופה קצרה, ולא סוכם בפירוש איזה חפצים מהבית מושכרים לו, אזי גוף הבית והדברים המחוברים לקרקע הם בודאי מושכרים לו. וכן כל מה שנהוג להשכיר באותו מקום.

וישנם הרבה מקומות שרגילים להשכיר גם חפצים נוספים כגון מיטות, ומצעים שהניחם במקום גלוי שנראה שהכינים לשוכרים. וכן שולחן, וכסאות, וארונות, מקרר ועוד חפצים, הכל כפי המנהג.

היות ואין בכל הפרטים מנהג ידוע, עדיף לפרט את כל הפרטים, לכמה זמן שוכר, ומה תשלום השכירות לכל יום, או לחודש. וכן אם רוצה להכניס אורחים וכדומה, לפרט את הכל בחוזה השכירות. והיות שאין כולם יודעים את נוסח שטר חוזה השכירות, מצאתי לנכון לכתוב את הנוסח:

הסכם שכירות לדירת נופש

אני החתום מטה, מודה ששכרתי את הדירה הנמצאת ברחוב _____ מתאריך _____ עד תאריך _____ והתחייבתי לשלם עבור השכירות סך _____ ליום. סך הכל _____ התחייבתי להנ"ל הוא אפילו במקרה שלא אשתמש בדירה במשך כל ימי השכירות, אלא אם כן אירע אונס שלא יכולתי להודיע על כך מראש למשכיר.

כמו כן הנני מודה שהתחייבתי לשלם עבור הוצאות תיקון כל נזק מכל סוג שיגרם לדירה או לריהוט, על ידי או על ידי אחד מבני ביתי, או מהאורחים, ועלי להחזיר את הדירה באותו מצב שקיבלתי. וקיבלתי עלי את נאמנותו של המשכיר לגבי טענת נזק. כמו כן ידוע לי והתחייבתי על כך שאין אני רשאי להכניס אורחים ללינה ללא רשות המשכיר. כמו כן אהיה רשאי להשתמש בחפצים שסיכמתי עם המשכיר שאוכל להשתמש בהם [ויפרט כאן את כל החפצים שסיכם עם המשכיר].

על חשבון השכירות שילמתי סך _____ במזומן [או בהפקדה לחשבון דלהלן מספר חשבון _____ שם הבנק _____ שם הסניף _____ ומצורף להסכם זה אישור הפקדה] ואת יתרת התשלום אשלם עם תחילת השכירות בתאריך _____.

כל ההתחייבויות הנ"ל נעשו בקנין המועיל ובאופן המועיל ביותר. ולראיה באתי על החתום במקום _____ לחודש _____ שנה _____.

שם _____ חתימה _____.

[ואם ישנם עוד דברים והסכמים יפרטם בתוך השטר.]

ויהי רצון שזנכה להגדיל תורה ולהאדירה, ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, בבריאות איתנה ונהורא מעליא אכ"ר.

ממש בעיני ע"ש דוק ועיין בס' אגודת אזור דף ק"י ועיין בתשובת מהר"ט סי' ק"ן, עכ"ל: ועיין בקצות החושן (ס"א, סק"א).

ועיין במהרי"ט שדייק ג"כ מדברי הרמב"ם כדברי התוס' (נ"מ נ"ג), שאפילו שבד"כ אנשים מוותרים ואינם מקפידים, מ"מ אסור מכיון שזה יאוש שלא מדעת דלא הוה יאוש, כדקיי"ל הלכתא בזה כאב"י. ואע"פ שהש"ך (סי' קנ"ח סק"א) נראה לו שמותר, עכ"ז מידי מחלוקת לא יצאנו.

ועיין במחנה אפרים (הל' גזילה סי' ז') שהאריך בנידון זה, והביא מחלוקת הפוסקים בזה, וחולק ע"ד מהר"ט במש"כ שגם הרמב"ם ס"ל כדעת התוס' בב"מ, ולדעתו הרמב"ם ס"ל שמותר להשתמש. והביא ראיה לדבריו. וכתב עוד שכ"ד הרשב"ץ והטור. ועיין עוד בשו"ת עונג יו"ט (ח"א סי' קי"א) שהאריך בנושא זה.

עכ"פ כיון שיש מחלוקת הפוסקים בזה, בודאי אין היתר לכתחילה, אלא אפילו ברור לו שחבירו לא יקפיד, אסור לו להשתמש לכתחילה.

כמו כן ישנם חפצים שבאיזה מקומות או אנשים שנוהגים להשכרם, ואפילו כשהם משכירים בסתם, הם מתכוונים להשכרם, כגון מכונת כביסה, ומייבש כביסה, וארון ספרים וכדומה. ודברים אלו תלויים במנהג.

וכן תלוי במציאות לכמה זמן שוכרים את הדירה, וכמה נפשות גרים בדירה, והכל כמנהג המדינה. ואם בדברים מסויימים אין מנהג ידוע, צריכים לנהוג כפי מה שמבואר בטושו"ע (ח"מ סי' ל"ד סי"א) בדין מכר, שמכר רק את הדברים המחוברים לקרקע ולבית, וה"ה בשכירות שדינו כמכר וכמו שנתבאר.

שאלה: מי ששכר מחבירו דירה לקייט דהיינו בימי החופש לתקופה קצרה, וישנם בדירה הרבה חפצים, ולא התנו ביניהם באיזה חפצים יכול השוכר להשתמש ובאיזה אינו יכול, כיצד יש לנהוג?! לדוגמא אם יש בדירה מיטות, מקרר, מזגן, גז, מכונת כביסה, מייבש כביסה, ארונות, וכדומה האם מותר לו להשתמש בהם?! ומה הדין בתנור אפיה, ומיקרוגל, וסכו"ם האם הולכים בזה לפי מנהג המדינה, ואם המנהג לא ידוע כיצד יש לנהוג?!

תשובה: מקור דינים אלו בגמ' (נ"מ קא:): ובראשונים (ס"א), ובהרמב"ם (פ"ו מהל' שכירות הל' ג'). עוד בגמ' (נ"ב סא). ובראשונים (ס"א), ובהרמב"ם (פכ"ה מהל' מכירה) ובטור ושו"ע (ח"מ סי' ל"ד וסי' ל"ז) ובבית יוסף (סי' ש"ג, וסי' ש"ט).

והנה בהרמב"ם (פכ"ה מהל' מכירה) ובטור ושו"ע (ח"מ סי' ל"ז) מבואר כשמוכר לחבירו בית מה מכר ומה לא מכר. ומבואר שם בהרמב"ם דה"ה לשכירות.

והנה אם שכר דירה לנופש ולא סיכמו ביניהם אלו מחפצי הבית מושכרים לו, אזי י"ל שגוף הבית וכן דברים המחוברים לקרקע בודאי משכירו. וכן כל דבר שהמנהג להשכיר באותו מקום מושכר לו. וכיון שהולכים אחר המנהג, לכן ישנם הרבה מקומות שנוהגים להשכיר את חפצי הבית הנחוצים וההכרחיים לשימוש רגיל בדירה, כגון מיטות ומצעים שהניחם המשכיר במקום גלוי, שמוכן שהניחם לצורך השוכרים. וכן שולחן, וכסאות, וארון ספרים, וגז לבישול, וכן תנור לחימום המחובר לקיר, וכיון שהיו חפצים אלו במקום גלוי, בודאי מותר לשוכר להשתמש בהם כיון שהם נחוצים לשימוש הדירה.

וישנם הרבה דברים שלא נהוג להשכירם מחמת עלותם הגבוהה, כגון מכשיר טלפון, וכן משחקי ילדים שעלותם גבוהה, וכן תנור אפיה ומיקרוגל, שלפעמים מטעמי כשרות ומנהגים שונים, בסתמא אין דרך האנשים להשכירם, ולכן אסור לו להשתמש. עד שיברר ויטול רשות מהמשכיר בפירוש.

וכן אסור לשוכר להשתמש ללא רשות המשכיר במיני אוכלים שנמצאים בדירה, כגון בסוכר, ומלח, ותבלינים, או קפה ותה, ואפילו שבד"כ אנשים מוכנים לוותר על זה. דהנה השו"ע (ח"מ סי' קנ"ח ס"ד) כתב דז"ל: מותר ליקח מהאריס, שהרי יש לו חלק בפירות ובעצים. הגה: וי"א דדוקא לאחר שחלקו, דסתמא שלו הוא מוכר; אבל קודם חלוקה אסור, לחיישין שלא יתן לבעל הבית נגד מה שנטל (טור סק"א), עכ"ל. וכמבואר כל זאת בגמ' (נ"ב קי"א-קי"ט).

וכתב הש"ך ע"ד מרן (סק"א) דז"ל: מותר ליקח מן האריס כו'. מדברי התוס' פרק אלו מציאות (דף כ"ב) סוף ע"א והגהת אשר"י והגהת מרדכי שם מבואר דאם אדם נותן לאכול לחברו מדבר שאינו שלו אלא של חברו אף על פי שיועד

נקודות אור | סיפורים של תיקון מידות | אנשים שחזרו לכור מחצבתם | וחיזוק לאלו שעדיין...

ה'אדוק' הזה עם הזקן

והפאות אמר לי, שגם אני חשוב לפני בורא עולם, וכי בורא עולם משתוקק לשמוע את תפילתי, ויש לתפילתי כח לפעול בשמים. אלו לא היו אמירות סתם כדי לרצות אותי, עובדה שהוא הסכים, שאני אהיה חלק מהמניין שלו ביום השנה של אביו."

"כששבתני לביתי" - המשיך האברך - "סיפרתי לאשתי על החוויה שעברתי. אמרתי לה שבעקבות זאת אני מקבל מבט חדש על החרדים ועל הדת. באותו יום נזרע הגרעין הראשון. לאט לאט התחלנו לשנות את אורחות חיינו - התחלנו לשמור שבת, הכשרנו את המטבח, והשתתפתי בשיעורי תורה. בשלב הבא העברנו את ילדינו למוסדות לימוד חרדים."

"ארבע עשרה שנה חלפו מאז, וכיום אני שוקד על התורה וברוך ד' זכינו שביתנו הפך להיות בית של תורה על טהרת הקודש, "סיים האברך את סיפורו המדהים. הסיפור הזה לא נודע במשפחתנו.

אחי זצ"ל היה אדם צנוע שבצנועים, ולא דיבר מילה בשבח עצמו, על אף שהיה גדול בתורה ומתמיד עצום. באותו יום שבו פגש את האברך שב אחי לביתו ופרץ בכבי של התרגשות. זוגתו שאלה לפשר בכייתו והוא סיפר לה על המפגש המרגש שלו עם האברך בחנות בשכונת גאולה, ואת כל הסיפור הנפלא שמאחוריו.

"זכיתי", אמר אחי, "שהקב"ה שילם את שכרי על כך שכיבדתי יהודי, ועודדתי אותו שתפילתו חשובה בשמים, ועל ידי כך נגרם המהפך הגדול בחיינו. איזו זכות גדולה יש לי, "אמר בהתרגשות. (מתוך הספר 'כבודם של ישראל' הגר"א טויסיג שליט"א)

מאד בשמים. "הבחור שמע את הדברים, ועיניו נצצו מהתרגשות, הוא היה על סף דמעות. הוא נכנס בהיסוס לבית הכנסת, הגישו לו כיפה וסידור, פתחו לו את הסידור בתפילת מנחה - והתפילה החלה. הבחור התפלל מתוך הסידור במבוכה, והמתין בסבלנות עד שכל המתפללים יסיימו את תפילתם. לאחר מכן המשיך לעמוד על מקומו במשך כל זמן חזרת הש"ץ.

בתום התפילה ניגש אליו אחי, לחץ את ידו בחום, הודה לו בלבביות על הטובה הגדולה שעשה לו, והם נפרדו לשלום. חלפו ארבע עשרה שנה.

יום אחד נכנס אחי לחנות במרכז גאולה בירושלים עיר הקודש, וראה לפניו אברך עבדן בעל פאות מסולסלות עבותות, ולצידו כמה בנים ובנות לבושים בצניעות על טהרת הקודש. אחי חיפש איזה מוצר בחנות, כשלתפעה פנה אליו האברך ושאל אותו: "אמור נא לי, האם אתה מכיר אותי?"

אחי הביט עליו וניסה לזהות אותו, אך לשווא: "מצטער איני מזהה." שאל האברך: "האם כבודו גר פעם בבאר שבע?" כשאחי השיב בחיוב, שאל אותו האברך: "אתה זוכר שפעם חיפשת עשירי למניין ביום השנה של אביו, ומצאת איזה בחור מגודל שיער שהסכים להצטרף למניין?"

"כן" אמר אחי, "אתה מזכיר לי נשכחות." "ובכן, אני הוא הבחור ההוא..." נשמתו של אחי כמעט פרחה. בדמיונו הפרוע ביותר הוא לא היה מצליח לקשר בין אותו בחור מגודל שיער לבין האברך העבדן שניצב מולו.

"דע לך שיש לך חלק גדול במה שעבר עלי מאז. כשיצאתי מבית הכנסת התחלתי להרהר:

סח הג"ר אהרון טויסיג שליט"א - אחי, רבי יעקב זצ"ל

התגורר שנים רבות בבאר שבע. באחת השנים, ביום היארצייט של אבי מורי זצ"ל, הוא בא לבית הכנסת כדי לעבור לפני התיבה בתפילת מנחה. באותה שעה היו בבית הכנסת רק תשעה אנשים. הזמן דחק ובלית ברירה יצא אחי החוצה לחפש עשירי למניין, אך ברחוב לא נראתה נפש חיה. עבר שם בחור חילוני, שערו מגודל, ולבושו רחובי. אחי התלבט אם יכול הוא לצרפו למניין, ולבסוף החליט שכן. הרי גם החלבנה שריחה רע נכללת בין סממני הקטורת...

אחי ניגש אליו וביקש ממנו להשלים מניין, אך הוא לא הבין על מה הוא מדבר. אחי הסביר לו בנועם, שכדי להתפלל בציבור צריכים עשרה אנשים, אך בבית הכנסת יש כעת רק תשעה, ואם יבוא להתפלל איתם - יהיה להם מניין של עשרה.

ואז באה התשובה: "מצטער, אינני מעוניין." אחי לא התייאש, הוא ניסה לפרוט לו על נימי הרגש: "היום חל יום השנה לפטירת אבי, התפילה והקדיש הם לעילוי נשמתו. אם תצטרף אלינו למניין, בזכותך תהיה לו נחת רוח בשמים." הבחור התרכך.

הוא הבין את שפת הלב. ובכל זאת היסס: "אבל אני לא יודע להתפלל." אחי הרגיע אותו: "זה בסדר. אני אתן לך סידור, אראה לך את הקטעים של התפילה." אך ההוא בשלו: "וכי אני ראוי להתפלל? הרי אני אדם לא דתי..."

אמר לו אחי: "לכל יהודי יש נשמה גבוהה. הקב"ה משתוקק לתפילות שלנו, של כל אחד ואחד מאתנו. כל תפילה של כל יהודי חשובה

בית דין צדק ובית הוראה "זרע אמת" "...לדק דלק תרדף הלך אחר בית דין יפה" (פנהלרין לנ)

בית הדין לענייני ממונות | אישות | צוואות | ירושות | הסכמי גירושין | קידושין | סיוע בעריכת חוזים | ושלום בית.

בנשיאות ובראשות אב בית הדין בד"צ "זרע אמת", ובד"צ "יורה דעה", וראש כולל הוראה ודיינות "אורות חיים ומשה" אשדוד,

אב"ד מקודש הרה"ג יעקב נסים עטייה שליט"א.

ובהרכב הדיינים המצוינים: מרא דאתרא רמב"ש א' הרה"ג יצחק שרבאני שליט"א,

ראש כולל הוראה ודיינות "חקיו ומשפטיו לישראל" הרה"ג יצחק ביטון שליט"א

הדיין המצויין רב שכונת מקור ברוך הרה"ג אהרון ירחי שליט"א

שעות פעילות בית הדין: בכל יום שני או רביעי בין השעות 14:30 - 18:30 באחד מסניפי בית הדין: שפת אמת 6 בית שמש / שכל הבוכרים ירושלים/ האדמו"ר מבלעז 39 אשדוד

לשאלות בענייני בית הדין, פתיחת תיקים וכו' בפלא' 054-8416719 (טלפקס: 02-9990043)

העלון יו"ל לעילוי נשמת

האשה הכשרה המזוככת ביסורים

נרת מרים בת מייסה ז"ל

ת.נ.צ. ב.ה.